

Molenlanden

Criteria locatiekeuze asielopvang

Inleiding

Nederland heeft grote uitdagingen op het gebied van asielopvang. Dit komt mede doordat er crisisoplossingen worden bedacht voor een situatie die om structurele oplossingen vraagt. Er zullen namelijk altijd mensen zijn die hun thuisland moeten ontvluchten en mogelijk asiel zoeken in Nederland. Daarom stuurt de Rijksoverheid momenteel op meer vaste opvangplekken en meer spreiding van de opvangplekken in Nederland. Momenteel heeft de gemeente geen locaties waar asielzoekers langdurig kunnen verblijven. Alleen de locatie Bleskensgraaf biedt crisisopvang tot en met maart 2024. Het college staat achter het idee van meer structurele oplossingen voor de opvang van asielzoekers en een eerlijkere verdeling van opvang in Nederland en wil daaraan een bijdrage leveren.

De gemeente is de afgelopen periode bezig geweest met het opstellen van criteria om te bepalen waar de gemeente naar moet kijken bij het kiezen van een locatie voor asielzoekers. Deze criteria zijn belangrijk om te bepalen wat we belangrijk vinden in het zoeken naar een geschikte locatie.

Aan de hand van de vastgestelde criteria wordt er een scan uitgevoerd in de gemeente naar potentiële locaties. Deze locaties worden getoetst aan de criteria en daar kunnen een aantal locaties uitkomen. Het college neemt een voorgenomen besluit over locatie(s) en doet een locatievoordracht aan het COA. Deze locatie(s) worden aangedragen bij het COA. Het COA toetst deze locaties dan nog aan hun eigen richtlijnen en programma van eisen en maakt uiteindelijk de keuze of de aangedragen locatie(s) wel of niet geschikt is/zijn of geschikt te maken is voor asielopvang. Nadat blijkt dat een locatie geschikt is / te maken is worden inwoners van het betreffende dorp/stad geïnformeerd. Het college gaat op dat moment ook in gesprek met het COA over een bestuursovereenkomst. In een bestuursovereenkomst worden nadere afspraken met het COA gemaakt over de specifieke locatie en daar te realiseren accommodatie. Het college kan uit de gesprekken met inwoners ook weer punten halen die belangrijk zijn om mee te nemen. Over de voornemens van de op te nemen punten in de bestuursovereenkomst ontvangt u te zijner tijd een raadsinformatiebrief. Goede communicatie met inwoners tijdens het hele traject is in het hele traject een belangrijk speerpunt voor gemeente Molenlanden.

Om te komen tot de criteria heeft de gemeente haar inwoners om input gevraagd op verschillende vraagstukken. Van 11 t/m 25 oktober is er een vragenlijst uitgezet, waarbij respondenten op de volgende manier zijn verzameld:

- Een vaste panelgroep is via TIP Molenlanden benaderd
- Er is een social media campagne opgezet
- Op de website staat een pagina voor langdurige asielopvang
- Het Kontakt heeft tweemaal de oproep met QR-code gepubliceerd (hierbij is de mogelijkheid vermeld om een schriftelijke vragenlijst te ontvangen)
- Er is een mail gestuurd naar de klankbordgroepen en de kerken met het verzoek deze in te vullen en ook te verspreiden in hun netwerk

De exacte resultaten worden vermeld in de rapportage van onderzoeksbureau Invior. Mede op basis van de input uit de enquête stelt het college 7 criteria voor. Hieronder staat elk criteria met daarbij een toelichting en een toekenning van het belang van elk criteria.

A. De locatie(s) die we zoeken moet(en) geschikt te maken zijn voor maximaal 75 personen

Inwoners is aan het einde van de vragenlijst gevraagd welke punten zij het belangrijkste vonden. Daar kwam de vraag over het 'aantal asielzoekers per locatie' met stip op nummer 1 uit. Als we dan naar de vraag inhoudelijk kijken geeft ruim 71% aan dat ze kleinschalige locaties willen. Als redenen wordt veelal aangegeven dat dit past bij de manier waarop ons gemeente is ingericht met kleine dorpen en een stad. Het wordt gezien als passender voor de integratie en beter voor het contact met de lokale bevolking. Daarnaast wordt kleinschalige opvang vaker geassocieerd met beheersbaarheid en veiligheid.

Dit uitgangspunt sluit volledig aan bij wat het college eerder ook al heeft aangegeven. Door de combinatie van het feit dat zowel het college als de inwoners dit punt als belangrijk ervaren én hoe sterk dit naar voren komt uit de vragenlijst worden hier drie plussen aan toegekend.

Weging: +++

Disclaimer: het COA is aan het onderzoeken of een locatie voor 75 personen überhaupt mogelijk is. Omdat er altijd andere normen zijn gehanteerd is dit een zoektocht. Als Molenlanden vinden we dit een belangrijk punt en willen we er alles aan doen om bij die 75 personen te blijven. Mocht dit niet mogelijk zijn dan komen we weer terug bij de raad.

B. Er wordt ingezet op locaties die voor minimaal 10 jaar kunnen blijven staan, de termijn van 10 jaar wordt ook opgenomen in de bestuursovereenkomst

In de vragenlijst is aan de inwoners een dilemma voorgelegd. De vraag was hoe de gemeente om zou moeten gaan met langdurige asielopvang in termen van duur van de opvang. De duur van de opvang was alleen ook gekoppeld aan de kosten van de opvang. Hoe langer een opvang op een bepaalde plek kan blijven, hoe beter de business case voor die locatie. Veel van de kosten zitten namelijk in het realiseren en opstarten van een opvanglocatie. Door een locatie een langere tijd te gebruiken zijn deze investeringen niet elke keer opnieuw nodig. Dit uitgangspunt werd als 4de belangrijkste benoemd (zat erg dicht bij de 3de plek). Op deze vraag kwam ook een overtuigend antwoord om de asielopvang op dezelfde plek te houden om kosten te besparen.

Het college vindt dit ook een erg belangrijk punt omdat dit rust creëert in de gemeente. Daarnaast is een locatie van 75 personen voor het COA ook een nieuwe uitdaging (150 is voor hen normaliter kleinschalig), maar door een locatie voor een langere tijd op een locatie te zetten is er wellicht meer mogelijk.

Belangrijk om hierbij te vermelden: vanuit het Besluit omgevingsrecht kan er voor maximaal 15 jaar een tijdelijke situatie blijven bestaan. Na die periode is een bestemmingsplanwijziging nodig als men de grond op dezelfde manier wil blijven gebruiken. Dit is weer een formele procedure waar de raad uiteindelijk over beslist.

Weging: +++

C. Een locatie krijg twee extra plusjes als deze kansen creëert voor het voorzieningenniveau van een dorp/stad

Dit is een punt wat het college graag toe wil voegen aan de criteria. In onze gemeente kampen sommige dorpen met uitdagingen op het gebied van voorzieningen. De komst van een asielopvang kan ook kansen bieden voor het voortbestaan of gewenste uitbreiden van sommige voorzieningen. Dit levert ook voordelen op voor onze inwoners en dat vindt het college belangrijk om naar te kijken.

Weging: ++

D. Er wordt gezocht naar een locatie aan de rand van een dorp

In de vragenlijst is inwoners gevraagd wat zij goede locaties vonden voor asielopvang. Hierbij konden zij voor drie categorieën aangeven wat ze daarvan vonden. Dat waren de categorie a) binnen de bebouwde kom, b) buiten de bebouwde kom en c) industrieterrein. Deze vraag werd als tweede belangrijkste beschouwd.

De resultaten vertalen naar een eenduidig criteria was alleen lastiger dan verwacht. Dit komt omdat de resultaten sterk verspreid zijn. Mensen hebben een andere voorkeur met andere argumenten. Wel zien we een lichte voorkeur voor buiten de bebouwde kom en industrieterrein. Alles overwegend probeert het college een criteria te halen uit de resultaten. Daaruit resulteert criteria D. Door de sterke spreiding in de resultaten wordt hier alleen maar één plus aan gegeven.

Weging: +

E. Er wordt gekeken naar spreiding van de verschillende opvangplekken in de gemeente

Dit is een punt wat het college graag toe wil voegen aan de criteria. Asielopvang is niet de enige manier van opvang die de gemeente biedt. Zo is er momenteel ook de Oekraïne opvang en zijn er initiatieven voor huisvestingsvormen voor kwetsbare groepen die een plek krijgen in onze gemeente. Het college vindt het belangrijk dat er bij het zoeken naar een locatie voor asielopvang ook wordt gekeken naar spreiding van verschillende opvangplekken. Op die manier wordt impact verdeeld.

Weging: +

F. Een locatie krijgt een extra plus als deze mogelijkheden geeft tot het combineren van doelgroepen

In de vragenlijst is inwoners gevraagd of ze het belangrijk vonden dat de asielopvanglocatie ook zou worden gebruikt voor andere doelgroepen. In de toelichting is aangegeven dat dat wel zou betekenen dat dit bovenop het aantal asielzoekers komt. Dit punt kwam als 5de punt naar voren (van de 6) van hoe belangrijk men dit punt vond. Inhoudelijk geeft iets onder de 50% aan dit belangrijk te vinden. Bij de vervolgvraag over welke andere doelgroepen men dan ruimte zou willen geven bij een asielopvanglocatie reageert minder dan de helft van de respondenten.

Het college vindt dit punt een voordeel mits mogelijk. Alles overwegend wordt één plus toegekend aan dit criteria.

Weging: +

G. In het geval er bedrijven in de buurt zitten van een potentiële locatie wordt er gekeken naar de afgegeven vergunning om ervoor te zorgen dat het bedrijf niet minder kansen krijgt door de plaatsing van een asielopvanglocatie in de buurt

Dit is een punt wat het college graag toe wil voegen aan de criteria. Een opvanglocatie in onze gemeente moet niet nadelige gevolgen ervaren in zijn bedrijfsvoering binnen bestaande vergunningen. Het college vindt het belangrijk om hier rekening mee te houden en kent dus één plus toe.

Weging: +

Toetsing

Na het vaststellen van de criteria wordt er een scan uitgevoerd op de hele gemeente naar potentiële locaties. Deze potentiële locaties worden getoetst aan bovenstaande criteria waarbij er minimaal 10 plussen behaald moeten worden (van de 12 in totaal). Dat betekent dat het mogelijk is dat niet aan alle criteria voldaan wordt. De criteria helpen echter om de juiste afwegingen te maken.

Als een locatie minder dan 10 plussen heeft komt deze niet in aanmerking als opvanglocatie.